

ПОКУШАЈ ПЕСНИЧКЕ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ НАЦИОНАЛНОГ ИДЕНТИТЕТА

Предмет овог рада је песнички циклус *Мокшерзјањ кирговоњ грамаџајџ /Записи на брезовој кори Мордвје-Ерзје и Мордвје-Мокше* из збирке *Мелика* еминентног руског песника Сергеја Завјалова, објављене 1998. године. Циљ рада је да се путем анализе слојева овог уметничког дела покаже зашто је аутор прибегао имитацији форме научне реконструкције фрагмената у поезији, те како та новонастала песничка форма доприноси преиспитивању националног идентитета у посебним условима када је лирски субјект припадник националне мањине.

Истраживање наставља научни дијалог започет у докторској дисертацији ауторке (2017) о естетици недовршеног у Завјаловљевом стваралаштву. Уз то, рад узима у обзир и друге релевантне студије, укључујући радове Гудкове (2011) о финско-угарским мотивима и Хозјајкине (2023) о културном наслеђу у савременој руској поезији, који доприносе ширем контекстуалном разумевању ове проблематике.

Кључни допринос рада огледа се у анализи специфичних поетских поступака којима Завјалов исказује искуство мањинског идентитета, нудећи тако нове перспективе за проучавање улоге књижевности у очувању културне баштине.

Кључне речи: Сергеј Завјалов, поезија, реконструкција, идентитет, национални идентитет, мањинске културе.

The subject of this paper is the poetic cycle “Moksherzjanj kirgovonj gramatat” (“Writings on Birch Bark of the Mordvin-Erzya and Mordvin-Moksha”) from the collection *Melika* by the eminent Russian poet Sergey Zavyalov, published in 1998. The aim of the paper is to demonstrate, through an analysis of the layers of this artistic work, why the author resorted to imitating the form of a scholarly reconstruction of poetic fragments and how this newly created poetic form contributes to a re-examination of national identity under specific circumstances where the lyrical subject belongs to a national minority.

The research continues the scholarly dialogue initiated in the author’s doctoral dissertation (2017) on the aesthetics of the unfinished in Zavyalov’s oeuvre. Additionally, the paper takes into account other relevant studies, including the works of Gudkova (2011) on Finno-Ugric motifs and Khosyaykina (2023) on cultural heritage in contemporary Russian poetry, which contribute to a broader contextual understanding of this issue.

The key contribution of the paper lies in the analysis of specific poetic techniques through which Zavyalov articulates the experience of minority identity, thereby offering new perspectives for studying the role of literature in preserving cultural heritage.

Keywords: Sergey Zavyalov, poetry, reconstruction, identity, national identity, Mordvin minority.

Верујем да би се свако сложио да питања идентитета, како колективног, тако и индивидуалног већ неко време привлаче пуну пажњу научне, па и шире јавности. Такво појачано интересовање за појмове и разумевање појмова идентитета, културе, и свих аспеката који се односе на те појмове је свакако позитиван тренд, али тешко да представља потпуну новину. Наиме, још је Аристотел дефинисао човека као политичку животињу, указујући тиме на важност друштвене компоненте у овој синтагми и подсећајући нас да је човек биће које живи у друштву, или у групи или како би то Петрарка формулисао: „Човек одбацује дивљаштво и прихвата људскост.” Људскост овде подразумева живот у друштву и пристајање на одређену културу која утиче на формирање идентитета појединца (како индивидуалног, тако и колективног). С обзиром да се овај рад фокусира на покушај песничке реконструкције националног идентитета одређене националне мањине, нећу дотаћи разлике и ниајнсе између индивидуалног, личног, затим колективног идентитета, већ ћу се бавити само колективним идентитетом, односно одређеном „сликом коју нека група ствара о себи и са којом се њени чланови идентификују” (Асман 2011). Посебно ћу се осврнути на идентитет националне мањине, као и изазова са којима се мањине суочавају, првенствено имајући у виду губитак идентитета, те могућег одговора појединца на губитак (заборав) националног/етничког идентитета. Наиме, сведоци смо да су у историјском процесу многи народи и групе нестали или се утопили у друге народе и групе. Разлози томе су многобројни, а најчешће повезани са губитком земље, државе (краљевства, царства, итд), религије, политичког идентитета. Тај процес је присутан и данас, иако се државе труде да уведу различите мере да очувају мањинске заједнице. Међутим, као што сам већ нагласила, овај рад ће представити песнички одговор на губитак или заборав колективног идентитета националне/етничке мањине.¹

Сергеј Завјалов почео је да ствара почетком осамдесетих година, а прве циклусе песама објавио је у самиздату 1985. године. Од јануара 1986. године члан је Клуба-81(Савез писаца Лењинграда као алтернатива званичном совјетском Савезу писаца), а од 1987. године и део његовог одбора. Године 1994. објавио је своју прву збирку песама *Оде и ејоде*. Затим следи збирка *Мелика* из 1998. године и *Мелика* из 2003. године, те збирке *Говори* из 2010. године и *Совјејске канијање* из 2015. године. Непрестано објављује у свим најзначајнијим часописима и алманасима тог периода. Штампала критичке чланке и

1 Овде се слажем са дефиницијом нације преузете из уџбеника социологије: „У нацију спада људско становништво које уједињује национално име, исти митови и колективна сећања, масовна јавна култура, омеђена отаџбина, привреда, те законом јемчена једнака права и дужности.” (Димитријевић, Томановић 2012). У том случају би национална мањина била мањинска заједница чији се припадници идентификују са одређеним националним именом, колективним сећањима и митовима, итд.

есеје о поезији. Победник је сверуског конкурса књижевности на интернету АРТ-тенета. Два пута био у најужем избору за награду „Андреј Бели” у номинацији за поезију да би 2015. године постао лауреат ове најпрестижније руске награде за књижевност у категорији поезија. Такође је био и члан жирија награде „Андреј Бели”, као и уредник интернет часописа за књижевност *Text only* од његовог оснивања. Члан је руског и финског ПЕН-центра. Његово дело представља изразити пример употребе стваралачког принципа недовршености (један од поступака се зове реконструкција) у облику који је већ био присутан у савременој руској поезији, али и његовог даљег развоја, односно осмишљавања и примене нових поступака у оквиру недовршене форме. У овом раду ћемо се осврнути на Завјаловљеву збирку песама *Мелика* из 2003. године, и посебно на последњи циклус из те збирке под називом *Мокишэрзјањ кирговоњ грамаџаџи / Писма на брзиној кори Морве-ерзје и мордве-мокише*. Овде ћемо додати и то да је Завјалов припадник једне од многих мањина које живе у Русији, наиме припадник је Мордвина. Мордвини су један од најстаријих народа Источне Европе, са коренима који сежу до времена пре формирања Русије. Њихова култура и језик су се очували упркос вековима асимилације и маргинализације. Иако често на маргинама, Мордвини су били део средњовековних руских кнежевина. Завјаловљева поезија нуди јединствен поглед на ову историју, истичући изазове са којима се мањине суочавају у оквиру доминантне културе.

Дакле, последњи циклус у књизи *Мелика* је *Мокишэрзјањ кирговоњ грамаџаџи / Бересѣяные грамоџи Мордвы-эрзи и мордвы-мокиши (Мокишэрзјањ кирговоњ грамаџаџи / Писма на брзиној кори Морве-ерзје и мордве-мокише)* и састоји се од пет песама, које су обележене бројевима, односно онако како се приређују грамоте/писма или фрагменти у научним издањима, а три последње песме имају и поднаслов испод броја, који их обележава. Циклус је настао 1997–1998. године. За разлику од три претходна циклуса у овој књизи, које у литератури често називају и грчки циклуси и који су очито инспирисани песниковим професионалним усмерењем, овај циклус је у целини инспирисан песниковом националном припадношћу. Наиме, иако се писма на брзиној кори првенствено везују за реалије живота Словена на просторима старих руских кнежевина, јер представљају писане споменике из тог времена, песник их сада користи да у исти тај географски простор уклопи и своје претке, односно Мордвине (племена Мокша и Ерзја, по којима се називају и сами језици које ти народи говоре). Тако ми пред собом опет имамо врсту реконструкције историјских писаних споменика, чија формална обележја (назив циклуса, бројчано именовање фрагмената, чињеница да такви споменици, односно писма на брзиној кори, заиста јесу пронађени на територији савремене Русије) песник користи у уметничке сврхе. Међутим, за разлику од претходног циклуса, где песник имитира на-

учно издање античког фрагмента, рекреирајући и саму форму фрагмента – делове који се нису сачували услед деловања времена – сада фрагмент није обликован на тај начин. Погледајмо фрагмент № 1:

№ 1

Брат мой
занесенный снега
окоченевший мороз
будто лишенный воздух холод
такой чужой страна
мы встретиться

и ни язык родной
ни какой общий оборот речь
ничего уже

ни даже память
проигранное сражение
родной очаг

но что же тогда
так заставляют одна болезнь большое
биться сердце

какой мордовский
удмуртский или зырянский бог
мы посетить

Кодамо моро минь моратано?
Эрзянь морине минь моратано.
Кодамо ёвтамо минь ёвтатано?
Эрзянь ёвтамо минь ёвтатано.

Какую песнь мы запоем?
Мордовскую песню мы запоем.
Какую повесть мы поведаем?
Мордовскую повесть мы поведаем.
(„№ 1“ Мелика)

№ 1

Брат мој
завејани снегови
слеђени мраз
као лишен ваздух хладноћа
такав туђи земља
ми се срести

и на језик матерњи
не на неки заједнички језик
не више

ни више сећање
изгубљена битка
домаће огњиште

ал` што онда
тако терати један болест болно
да бије срце

који мордовски
удмуртски или зирјански бог
ми посетити

Кодамо моро минь моратано?
Ерзјањ морине минь моратано.
Кодамо јовтамо минь јовтатано?
Ерзјањ јовтамо минь јовтатано?

Коју ћемо песму запевати?
Мордовску песму ћемо запевати.
Коју ћемо причу испричати?
Мордовску причу ћемо испричати.
(„№ 1“ Мелика)

За разлику од осталих Завјаловљевих песама, песме у овом циклусу су центриране у средини, тако да изгледа као да не прате некакву европску традицију, немају поравнane маргине, већ изгледају као да су записане у средини, односно као да је подлога на којој је писано, узана и дугуљаста (што би могло да одговара идеји писања на брезовој кори, а не на папируси-ма). Ова историјска реалија повезује све становнике некадашњих староруских кнежевина. Такође, неки од записа су били на страним језицима, те је могуће замислити записе, посланице или неке друге традиционалне облике и на мордвинским језицима. Још једна од одлика је да овде формално не недостају речи, нити има нешто већих прореда у самим фрагментима, осим у трећем и четвртном фрагменту и то у делу, који је наведен на мордвинском језику и његовом преводу на руски језик (што понајвише подсећа на епиграфе, које је и у претходним циклусима Завјалов смештао на крај песме). У овим фрагментима се појављује се и принцип недовршености који се овде заснива на морфолошки, семантички и синтаксички неуобличеном језичком материјалу. Наиме, док читамо песму, имамо утисак да је то изговорио неко ко не влада добро руским језиком. Глаголи су употребљени у инфинитиву, а не у личним облицима, именице се не мењају по падежима, већ остају у облику номинатива, док су придеви, који их ближе одређују, неконгруентни, односно не прате именицу у роду и броју. Тако се ствара утисак да се лирски субјект обраћа некоме драгом на језику, који му није матерњи, већ „заједнички”, те га он није ни научио добро, већ се у његовој употреби тог „заједничког” језика осећа његово неприпадање руској етничкој заједници. Лирски субјект као да хоће да се изрази, да каже некоме, ко му је веома битан, како се осећа у туђој земљи, са туђим му језиком, како га „боли срце”, међутим све то изговара управо на туђем језику, па до нас долази невешто и недовршено у исказу и значењу, па се ми упињемо да разумемо и реконструиримо шта он хоће да нам саопшти. На крају овог фрагмента лирски субјект као да губи концентрацију и прелази на свој матерњи језик, те изражавање иде без проблема, а песник нам додатно даје превод изговореног на потпуно коректном руском језику. Фрагмент је веома емоционалан, ми осећамо да лирски субјект жели да га чујемо и да му је стало да га разумемо, али је разумевање отежано његовим оскудним владањем „заједничким” језиком. Сам Завјалов истиче како је овај циклус његов први циклус са концептом. Наиме, ми осећамо да песник жели да нам представи припаднике мањине у оквиру земље где је званични и заједнички језик – руски језик. Ако су у једном историјском тренутку ови народи доживели пораз (лирски субјект помиње „...изгубљена битка...”) и постали део старих руских кнежевина, полако се уклапајући у новонасталу ситуацију, сада лирски субјект као да жели да скрене пажњу на то да ови народи постоје, да њихови језици постоје, да њихове културе постоје. Као да тај цео народ, заборављен у дугој

историји Русије, одједном покушава да се обрати доминирајућој култури и да се присети давно заборављеног идентитета, који је потиснут употребом заједничког језика и уклапањем у доминантну културу.

№ 2

Какой
богиня или бог
я не возлить вино
не шептать
исступленно
молитва

чтоб он – она
так ревновать
так насмеяться над я

так вот он дар
держать чтоб ты – она своя рука
твой глаза заглядывать

так кто же
я – она – мы
как жестокий дар
даже самое нежное
даже самое солнечное
тебя

Литова тукшнось
сисем вирень томбалев
сисем паксянь товолов

А Литова ушла
за семь лесов
за семь полей
(„№ 2“ Мелика)

№ 2

Који
бог или богиња
ја не принети вино
не шапутати
махнито
молитва

да он – она
тако бити љубоморан
тако се смејати над ја

па ето га дар
држати да ти – она своја рука
твој очи гледати

па ко је
ја – она – ми
као суров дар
чак најнежније
чак најсунчаније
тебе

Литова тукшнос
сисем вирењ томбалев
сисем паксјањ товолов

А Литова је отишла
преко седам шума
преко седам поља
(„№ 2“ Мелика)

Овај је фрагмент конципиран као и претходни, осим што лирски субјект сада покушава да искаже како се усрдно молио боговима. На основу онога што успевамо да разумемо изгледа нам као да се молио за љубав драгане, чему доприноси и помињање женског имена из традиционалног мордвинског фолклора – Литова је девојка, коју је оженио бог громовник.

Међутим, осим што плени нашу пажњу изузетном емоционалношћу, као и делимичном неразумљивошћу, јер се лирски субјект и даље изражава на руском језику као страном, те ми реконструирамо потенцијално значење његове посланице, овде је интересантна последња строфа, пре дела на мордвинском језику. То је део „...па ко је//ја – она – ми...”, јер ови редови изгледају као упућено питање доминантној руској култури. Као да лирски субјект хоће да упита „да ли знаш ко сам ја, ко је она, ко смо ми?” и управо зато што су стихови дати на крњем и неправилном руском језику, они звуче још изражајније, још упадљивије, јер после тога следе речи „...као суров дар//чак најнежније//чак најсунчаније//тебе...”. Иако се то може односити и на драгану, која напослетку обраћа пажњу на нашег лирског субјекта, у исто време због нејасног језика то може задобити и друго значење „ми смо сурови дар, и можда најнежнији и најсунчанији део тебе”, односно задобија много шири смисао односа читавих народа и култура, поготово уколико су неки народи и културе у положају мањина, које су готово неприметне у доминантној култури. Тако ова намерна језичка мана лирског субјекта везује читаоца за текст песме и инсистира на разумевању, инсистира на томе да лирски субјект буде саслушан и да постане део читаоачеве културне баштине.

Циклус се затвара петом песмом, која има и поднаслов. Он упућује на традиционални облик лирског стваралаштва – „авардема” је плач (тужалька, тренос). Овде се односи на изгубљену битку, која се одиграва 1552. године на Инсар реци. Завјалов овде мења историјске догађаје зарад свог концепта, јер је у бици 1552. године био освојен Казањски канат, односно Казањ је тада припојен Руском царству. Међутим, у песми се радња дешава у граду Саранску и на реци Саранск (Инсар), пошто је Саранск главни град републике Мордовије.

№ 5

/ АВАРДЕМА (ПЛАЧ). 1552 ГОД. РАССВЕТ НА ИНСАР-РЕКЕ /

Теперь все больше Я
так больше что совсем
пустынно
голубой рассвет
и январский солнце
как-то что ли черный
Опускать
(в очередь)
меч руки
(потом)
копья глаза

(язык : он – забыть!)

Солнце садиться

пепелище

(и если ветер)

смердящий прах

(так : и это – забыть!)

даже самое нежное

даже самое солнечное

ВСЁ

Он подводил да под Саранск-городок

Он подкопы подкопал да под Саранку-реку

(„№ 5“ Мелика)

№ 5

/авардема (плач). 1552 год. зора на инсар-реци/

Сад све више Ја

тол`ко више да сасвим

пусто

плати зора

и јануарски сунце

некако дал` црни

Спуштати

(по реду)

мач руке

(затим)

копља очи

(језик: он – заборавити!)

Сунце залазити

згариште

(и ако ветар)

смердљиви прах

(тако: и ово – заборавити!)

чак најнежније

чак најсунчаније

СВЕ

Он је таљиге таљиг`о дедер до Саранска-града
 Он је коп`о подкопав`о дедер до Саранска-реке

(„№ 5“ Мелика)

Ако се у првој песми само помиње „изгубљена битка”, док лирски субјект покушава да дозове некога, коме се обраћа, сада је пред нама управо та битка, која је довела до губљења идентитета, до губљења својих корена и језика, до заборавља свога сопственог бића. Песма почиње загонетним редовима „Сад све више Ја//тол`ко више да сасвим//пусто...”, који због своје формалне недовршености тешко подлежу интерпретацији и реконструкцији. Да ли је лирски субјект потпуно сам после битке, те је све око њега пусто, или је све више он сам, толико он сам да је све остало пусто, односно усамљено и празно?! Надаље као да следи опис губљења битке, која као да представља и праву битку, али и битку са самим собом када „спустити руке” и „спустити очи” означава покоровање? У заградама следи изјава (унутрашњи ток мисли?!) да је језик заборављен, али овде инфинитив као да има функцију императива (што прати знак узвика), те као да је заборав језика наредба. Самим тим није јасно да ли то лирски субјект тражи од себе да заборави свој језик или неко други, можда и освајач, тражи да он заборави свој језик. Следећа строфа је опис згаришта после битке и поново у загради наредба да се и тај пораз мора заборавити. На крају само фрагмент, који песник преузима из своје песме у истом циклусу („№ 2“), који би овде могао означавати да се мора заборавити и најнежније, најсунчаније, односно оно што је најдрагоценије у души лирског субјекта. Песма се завршава речју „све”, која је исписана великим словима, попут финалне наредбе да се све заборави. Након тога као некакав епиграф или завршни стих следи цитат из народне песме, коју је у своју оперу *Борис Годунов* унео Модест Мусоргски, а која говори о освајању Казањског каната. С обзиром да Завјалов тај догађај пребацује у Мордовију, епиграф се може схватити као израз победе Руса над Мордвинима. Међутим, иако се никако не може порећи да овај циклус на свој начин представља политички манифест самог Завјалова, ипак нам се чини да сама потрага лирског субјекта за својим коренима, покушај да се сети свог језика, своје културе, да скрене пажњу на себе и своје постојање јесте израз потраге за сопственим идентитетом. Крњи руски језик овде не може заменити лирском субјекту његов матерњи језик, нити се он може суштински изразити на туђем језику. Па тако у целом овом циклусу ми ту мањкавост руског језика непрестано осећамо, те и сами нисмо у могућности

да доживимо лирског субјекта у потпуности, јер се боримо са значењем, које нисмо увек у стању да реконструишемо. Недовршеност форме у облику крњег руског језика овде нема само улогу увлачења читаоца и прикивања читаочеве пажње за дело, већ како нам се чини далеко важнију улогу да нам дочара губљење самог себе у матрици наметнутих култура и језика. Самим тим, овај циклус јесте примере метафизичког квалитета драматичног, који се огледа у забораву свог бића.

И да завршим. „Нација живи само ако оживљава своју прошлост” (Asman 2011) како каже Мухамед Хусејн Хајкал (1888–1965), а начини да се та прошлост оживи, да се заједнички митови, колективна сећања, култура реконструишу и поново актуализују су различити. Књижевност је свакако један од начина да се то уради, и у том погледу Завјаловљева поезија не представља новину. Међутим, оно што плени пажњу читалаца у његовој поезији јесте обраћање припадника националне мањине на језику који већине који он не познаје довољно добро, нити се са њиме идентификује у потпуности. Тај јаз који се формира између жеље да се искажеш и немогућности да исто оствариш ствара додатни набој и значење, те песник дочарава пад у заборав како културе, тако и појединачних припадника те културе, док реципијент може проосећати губитак колективног, па и индивидуалног идентитета.

Цицирирана лијтератури

- Гудкова, Светлана Петровна. «‘Мордовский пласт’ в поэтическом тексте С. Завьялова: практика интеграции финно-угорского литературного материала в лирических циклах 1990-х годов.» Вестник Мордовского университета 1/2011: 155–159.
- [Gudkova, Svetlana Petrovna. «‘Mordovskiĭ plast’ v poëticheskom tekste S. Zav’iãlova: praktika integratsii finno-ugorskogo literaturnogo materiala v liricheskikh tsiklakh 1990-kh godov.» Vestnik Mordovskogo universiteta 1/2011: 155–159]
- Димитријевић, Димитрије, Смиљка Томановић. Социологија за 3. разред средњих стручних школа и 4. разред гимназије. Београд: Завод за уџбенике, 2012.
- [Dimitrijević, Dimitrije, Smiljka Tomanović. Sociologija za 3. razred srednjih stručnih škola i 4. razred gimnazije. Beograd: Zavod za udžbenike, 2012]
- Петровић-Филиповић, Мирјана. Естетика недовршеног и поетски поступак у делу Сергеја Завјалова: докторска дисертација. Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2017.
- [Petrović-Filipović, Mirjana. Estetika nedovršenog i poetski postupak u delu Sergeja Zavjalova: doktorska disertacija. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 2017]
- Северюхин, Дмитрий Яковлевич (ред.) Самиздат Ленинграда 1950-е–1980-е, Литературная энциклопедия. Москва: Новое литературное обозрение, 2003.
- [Severiukhin, Dmitrii Iãkovlevich (red.) Samizdat Leningrada 1950-e–1980-e, Literaturnaiã èntsiklopediia. Moskva: Novoe literaturnoe obozrenie, 2003]

- Скидан, Александр Вадимович. «Предисловие». [В:] Сергей Завьялов. Мелика. Москва: Новое литературное обозрение, 2003, 5–15.
- [Skidan, Aleksandr Vadimovich. «Predislovie». [V:] Sergeĭ Zav'iaĭlov. Melika. Moskva: Novoe literaturnoe obozrenie, 2003, 5–15]
- Хозяйкина, Анастасия Владимировна. «Судьбы культуры в «итоговых» книгах стихов М. Амелина и С. Завьялова». [В:] Итоговая книга стихов в отечественной поэзии рубежа XX–XXI веков: диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук. Саранск: ФГБОУ ВО «Национальный исследовательский Мордовский государственный университет им. Н. П. Огарева, 2023, 212–236.
- [Khoziākina, Anastasiia Vladimirovna. «Sud'by kul'tury v «itogovykh» knigakh stikhov M. Amelina i S. Zav'iaĭlova». [V:] Itogovaiā kniga stikhov v otechestvennoĭ poēzii rubezha XX–XXI vekov: dissertatsiia na soiskanie uchenoĭ stepeni kandidata filologicheskikh nauk. Saransk: FGBOU VO «Natsional'nyi issledovatel'skiĭ Mordovskii gosudarstvennyi universitet im. N. P. Ogareva, 2023, 212–236]
- Черных, Наталия. «Господин с Северо-Запада: триптих. Поэзия Сергея Завьялова после 'Мелики'». Абзац № 5/2009.
- [Chernykh, Nataliia. «Gospodin s Severo-Zapada: triptikh. Poēzii Sergei Zav'iaĭlova posle 'Meliki'». Abzats' № 5/2009]
- Asman, Jan. Kultura pamćenja: pismo, sećanje i politički identitet u ranim visokim kulturama. Beograd: Prosveta, 2011.

Извор

- Завьялов, Сергей. Мелика. Москва: Аргос-Риск, 1998.
- [Zav'iaĭlov, Sergeĭ. Melika. Moskva: Argo-Risk, 1998]

Mirjana Petrović-Filipović

AN ATTEMPT AT THE POETIC RECONSTRUCTION OF NATIONAL IDENTITY

Summary

This paper examines the poetic cycle “Moksherzjanj kirgovonj gramatat” (“Notes on the Birch Bark” of Mordva-Erzya and Mordva-Moksha) from Sergey Zavyalov’s 1998 collection *Melika*. The study explores how Zavyalov, a prominent Russian poet of Mordvin descent, employs fragmented, linguistically hybrid

forms to reconstruct the national identity of minority cultures within dominant Russian literature.

Focusing on Zavyalov's imitation of scientific reconstruction techniques, the analysis highlights his use of: 1) Imperfect Russian syntax to mirror the linguistic struggles of minority voices, 2) Mordvin-language passages to reclaim cultural memory, 3) Historical metaphors (e.g., birch-bark letters) to link past and present marginalization.

The paper argues that Zavyalov's work exposes the tension between assimilation and cultural preservation, offering a poignant critique of identity loss while asserting minority resilience. By blending poetic innovation with ethnographic elements, "Moksherzjanj kirgovonj gramatat" becomes both an artistic and political act – reviving erased histories through deliberate linguistic "incompleteness." This research will contribute to a better understanding of the impact of poetry on the formation and preservation of identity in minority communities, providing new insights and perspectives in the field of literature and culture. This will be an important contribution to the area of minority literature and poetry studies, revealing exciting connections between art, identity, and culture.

Keywords: Sergej Zavyalov, poetry, reconstruction, identity, national identity, minority cultures.